

STOWARZYSZENIE
BIBLIOTEKARZY
POLSKICH

Sprawozdanie z działalności Okręgu Dolnośląskiego za rok 2013

I. Informacje organizacyjne i finansowe dotyczące działalności statutowej okręgu.

1. Posiedzenia Zarządu Okręgu i Prezydium ZO.

Odbyły się 4 posiedzenia Zarządu Okręgu z udziałem przewodniczących oddziałów oraz 3 posiedzenia Prezydium Zarządu.

- 6 lutego 2013 – podczas spotkania omówiono sprawozdania za rok 2012 i plany pracy na 2013 rok, przygotowania do Okręgowego Zjazdu Delegatów, a także obchodów Dolnośląskiego Dnia Bibliotekarza i Bibliotek 2013,
- 11 kwietnia 2013 – pierwsze organizacyjne spotkanie nowego Zarządu Okręgu, podczas którego omówiono politykę działalności na kadencję 2013-2017 i udział delegatów okręgu na Krajowy Zjazd Delegatów,
- 19 września 2013 – podczas spotkania przedstawiono relację z Krajowego Zjazdu Delegatów oraz omówiono wstępne wyniki ankiety przygotowanej dla członków stowarzyszenia okręgu dolnośląskiego,
- 17 grudnia 2013 – posiedzenie nadzwyczajne poświęcone sytuacji w oddziale jeleniogórskim.

Zarządy oddziałów spotykały się w sprawach bieżącej działalności, wydatkowania środków finansowych oddziałów, a także w sprawach wyborów kandydatów na Bibliotekarza Roku i organizacji Dnia Bibliotekarza.

2. Informacja o członkach:

Lp.	Oddział	Koła	Liczba członków oddziału
1.	Jeleniogórski (4 Koła)	Książnica Karkonoska w Jeleniej Górze – 25	79
		Miejska Biblioteka Publiczna w Lubaniu – 14	
		Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Lwówku Śląskim – 23	

		Miejska Biblioteka Publiczna w Zgorzelcu – 17	
2.	Kłodzki (4 Koła)	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Bystrzyca Kłodzka – 17	56
		Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Kłodzku – 13	
		Miejska Biblioteka Publiczna w Nowej Rudzie – 13	
		Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Ząbkowice Śląskie – 13	
3.	Legnicki (6 Kół)	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Chocianów – 0	99
		Miejska Biblioteka Publiczna w Chojnowie – 14	
		Miejska Biblioteka Publiczna w Głogowie – 8	
		Miejska Biblioteka Publiczna w Jaworze – 14	
		Legnicka Biblioteka Publiczna w Legnicy – 36	
		Miejska Biblioteka Publiczna w Lubiniu – 12	
		Miejska Biblioteka Publiczna w Złotorzy – 15	
4.	Wałbrzyski (3 Koła)	Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna w Dzierżoniowie – 16	84
		Miejska Biblioteka Publiczna w Świdnicy – 26	
		Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Wałbrzychu – 42	
5.	Wrocławski (10 Kół)	Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu – 29	159
		Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu – 53	
		Akademia Muzyczna we Wrocławiu – 5	
		Biblioteki Niepaństwowych Szkół Wyższych – 6	
		Nauczycieli Bibliotekarzy przy Dolnośląskiej Bibliotece Pedagogicznej we Wrocławiu – 14	
		Politechnika Wrocławska – koło zawieszane	
		Gminna Biblioteka Publiczna w Długołęce – 9	
		Gminna Biblioteka Publiczna w Siechnicach – 9	
		Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Oleśnicy – 15	
		Miejska Biblioteka Publiczna w Miliczu – 11	
		Biblioteka Instytutu Psychologii i Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego – 8	

	Razem	27 kół (spadek o 1)	477 członków (spadek o 29)
--	-------	------------------------	-------------------------------

L.p.	Rodzaj biblioteki	Liczba członków
1.	Biblioteki publiczne	414
2.	Biblioteki naukowe i akademickie	12
3.	Biblioteki pedagogiczne	16
4.	Biblioteki szkolne	7
5.	Biblioteki niepublicznych szkół wyższych	6
6.	Inne biblioteki (biblioteka zakładowa i kościelna)	1
7.	Studenci	0
8.	Pracownicy naukowcy instytutów bibliotekoznawstwa	0
9.	Pracujący w innych instytucjach	0
10.	Emeryci i renciści	21
11.	Członkowie zagraniczni	0
	Razem	477
	Skreślono	8
	Nowi członkowie	8
	Młodzi członkowie (do 35 roku życia)	20

3. Informacja o finansach okręgu wg wytycznych skarbnika i głównej księgowej Biura ZG SBP.

Zarząd Okręgu i Zarządy Oddziałów finansowały działalność wynikającą z planów pracy i mieszczącą się w założeniach statutowych. We wszystkich strukturach okręgu wprowadzone zostały nowe, zgodne z zaleceniami Zarządu Głównego zasady dokumentowania i rozliczania środków finansowych. W tym celu skarbnik okręgowy uczestniczył w szkoleniu zorganizowanym przez ZG; przeszkoleni zostali też skarbnicy oddziałowi.

Finansowanie opierało się na wpływach ze składek członkowskich oraz dotacjach celowych.

W okresie sprawozdawczym prowadzono:

- dokumentację finansową,
- kontrolowano regularność wpływów ze składek członkowskich,
- finansowano działalność szkoleniową i integracyjną kół,
- finansowano Dzień Bibliotekarza i Bibliotek,
- fundowano nagrody z okazji Dnia Bibliotekarza i Bibliotek.

Informacja o przychodach i kosztach działalności Okręgu w roku 2013

A	stan środków pieniężnych na dzień 31.12.2012 r.	3 490,68 zł
B	Przychody, w tym:	3 445,90 zł
1.	Przychody ze źródeł publicznych ogółem(dotacje), w tym:	0,00 zł
a	ze środków budżetu państwa	0,00 zł
b	ze środków budżetu jednostek samorządu terytorialnego	0,00 zł
c	z dotacji funduszy celowych	0,00 zł

d	ze środków europejskich w rozumieniu przepisów o finansach publicznych	0,00 zł
3.	Przychody ze źródeł prywatnych ogółem, w tym:	3 445,90 zł
a	ze składek członkowskich	3 445,90 zł
b	z darowizn osób fizycznych	0,00 zł
c	z darowizn od osób prawnych	0,00 zł
d	z ofiarności publicznej (kwesty, zbiórki publiczne)	0,00 zł
4.	Przychody finansowe (odsetki bankowe, itp..)	0,00 zł
a	Dofinansowanie Dnia Bibliotekarza	0,00 zł
	Razem	3 445,90 zł

C	Koszty, w tym:	3 774,10 zł
1.	Koszty prowadzenia nieodpłatnej działalności pożytku publicznego	
a	zakup materiałów (np. druki, materiały biurowe, środki czystości)	22,00 zł
b	zakup usług - organizacja Dolnośląskiego Dnia Bibliotekarza; catering	1 620,00 zł
c	zakup artykułów spożywczych	258,39 zł
d	nagrody, upominki, kwiaty	1 500,00 zł
e	delegacje (podróże do innych miast w celu załatwienia spraw służbowych okręgu/oddziału)	358,00 zł
f	koszty osobowe (honoraria)	0,00 zł
g	provizje i opłaty bankowe	11,50 zł
h	opłaty pocztowe	3,80 zł
	RAZEM	3 773,69 zł

(A=B)- C	Stan środków pieniężnych na dzień 31.12.2013, w tym:	3 162,89 zł
1.	w kasie	246,09 zł
2.	w banku (rachunek bieżący + lokaty)	2 916,80 zł
	RAZEM	3 162,89 zł
D	Liczba członków okręgu na dzień 31.12.2013	477

4. Inne informacje organizacyjne dotyczące okręgu i wszystkich podległych struktur (np. zmiana adresu siedziby, prace nad bazą członków, sprawy personalne, itp.)

Rok 2013 był rokiem końca kadencji Zarządu Okręgu Dolnośląskiego. Na Okręgowym Zjeździe Sprawozdawczo – Wyborczym, który odbył się 6 marca 2013 r. wybrano nowy zarząd w składzie:

Joanna Golczyk – przewodnicząca Zarządu Okręgu,

Barbara Morawiec – zastępca przewodniczącej,

Blanka Bobryk – sekretarz,

Urszula Skonieczna – skarbnik,

Małgorzata Szwedo – członek,

Regina Firszt – członek,

Sławomir Drogoś – członek,

Kiriakos Chatzipentidis – członek,

Rafał Wojtczak – członek,

Okręgowa Komisja Rewizyjna:

Robert Burniak – przewodniczący,

Irena Augustynowska – wiceprzewodnicząca,

Ewa Kicol – sekretarz,

Beata Piersiak – członek,

Okręgowy Sąd Koleżeński:

Robert Duma – przewodniczący,

Danuta Jędrowiak – członek,

Mariola Golinczak – członek.

Reprezentanci okręgu – delegaci brali udział w Krajowym Zjeździe Delegatów 7-8 czerwca 2013 r. w Warszawie, podczas którego wybrano Zarząd Główny stowarzyszenia na kolejną kadencję. Do ZG została wybrana reprezentantka okręgu – Joanna Golczyk.

Nasz okręg reprezentowali:

Joanna Golczyk,

Barbara Morawiec,

Regina Firszt,

Rafał Wojtczak,

Kiriakos Chatzipentidis.

W związku z nieprawidłowościami w zarządzaniu środkami finansowymi oddziału jeleniogórskiego z dniem 3 grudnia 2013 r. Regina Firszt przestała pełnić funkcję przewodniczącej oddziału, a z dniem 17 grudnia 2013 r. przestała być członkiem Zarządu Okręgu.

W oddziale jeleniogórskim stwierdzono nieprawidłowości dotyczące gospodarowania i dokumentowania wydatków oddziału. Sprawa została przedstawiona Zarządowi Okręgu i zgłoszona do Zarządu Głównego. Przewodnicząca Zarządu Okręgu Joanna Golczyk oraz Zarząd Główny zobowiązał oddziałową komisję rewizyjną do szczegółowej kontroli dokumentacji kasowej i zmian (zgodnie z obowiązującymi zasadami) w sposobie rozliczania środków finansowych. Ponadto komisja została zobowiązana do przesłania kopii dokumentacji księgowej do Zarządu Głównego, przewodniczącej Zarządu Okręgu oraz przewodniczącego Okręgowej Komisji Rewizyjnej.

W związku z zaistniałą sytuacją nową przewodniczącą oddziału jeleniogórskiego została Elżbieta Sienkiewicz, Zarząd Okręgu dotychczas nie powołał na miejsce R. Firszt nowego członka.

Tworzenie bazy członków stwarzało nadal trudności, nadal napotykały opór członków przed podawaniem danych personalnych. Okręgowy administrator bazy stara się wykonać zadanie dokładnie i terminowo, ale poszczególne koła nie podają na bieżąco danych dotyczących m.in. zmian w swoich składach osobowych.

W grudniu 2012 r. w Oddziale Wrocławskim swoją działalność zawiesiło koło przy Politechnice Wrocławskiej. Niestety w 2013 r. nie wznowiło swojej działalności.

II. Działalność merytoryczna Zarządu Okręgu wg czterech celów strategicznych zawartych w „Strategii SBP na lata 2010-2021”.

1. Zwiększenie wpływu na kształtowanie polityki i praktyki bibliotecznej w Polsce.

Zarząd Okręgu Dolnośląskiego przekazywał swoje sugestie dotyczące polityki bibliotecznej poprzez swoich reprezentantów w Zarządzie Głównym SBP: Joannę Golczyk (członek ZG) oraz Kiriakosa Chatzipentidisa (przewodniczący Sekcji Bibliotek Naukowych). Również członek Zarządu Okręgu Barbara Morawiec, która od 2011 r. jest administratorem bazy SBP Okręgu Dolnośląskiego została zaproszona do współpracy przy portalu internetowym SBP.

Zarząd Okręgu poparł Kiriakosa Chatzipentidisa w staraniach o uzyskanie stopnia bibliotekarza dyplomowanego, a także wsparł Elżbietę Gajewską – Dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej – Centrum Kultury w Boguszowie-Gorcach w staraniach o utrzymanie status quo zarządzanej przez nią instytucji.

Przewodnicząca Zarządu Okręgu na prośbę przewodniczącej koła poparła poprzez wystosowanie pisma do Prezydenta Wałbrzycha starania koła przy Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu dotyczące poprawy warunków płacowych. Przewodnicząca skierowała też w tej sprawie prośbę o poparcie do Przewodniczącej SBP Elżbiety Stefańczyk. Ponadto Przewodnicząca Zarządu Okręgu pośredniczyła w opiniowaniu kandydatury Elżbiety Kwiatkowskiej-Wyrwisz na stanowisko Dyrektora „Biblioteki pod Atlantami”.

2. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich partnerem instytucji państwowych i samorządowych oraz organizacji pozarządowych w tworzeniu społeczeństwa wiedzy.

Zarząd Okręgu starał się wspierać oddziały i koła we współpracy z bibliotekami i innymi instytucjami w realizacji działań.

3. Integracja środowiska i zwiększenie prestiżu zawodu bibliotekarza.

Zarząd Okręgu przygotował i udostępnił elektroniczną ankietę badającą potrzeby i oczekiwania wszystkich członków stowarzyszenia naszego okręgu. Na podstawie wyników ankiety Zarząd Okręgu Dolnośląskiego zamierza zaplanować i sukcesywnie realizować strategię działalności na kadencję 2013-2017. Uzyskane odpowiedzi zostaną przeanalizowane i posłużą wyznaczeniu kierunków działań, akceptowanych przez członków okręgu dolnośląskiego.

W celu poprawy komunikacji i wprowadzania jej nowoczesnych form w strukturach stowarzyszenia w październiku uruchomiono profil okręgu na Facebooku pod nazwą „Okręg Dolnośląski Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich”. Na profilu udostępniane są aktualności dotyczące przede wszystkim działań stowarzyszenia na naszym terenie. Zamieszczane są również bieżące informacje dotyczące działalności SBP w kraju, sytuacji i problemów współczesnego bibliotekarstwa.

15 maja 2013 roku miały miejsce obchody Dolnośląskiego Dnia Bibliotekarza i Bibliotek, które odbyły się w Legnicy. Honorowy Patronat nad obchodami objął Prezydent Legnicy Tadeusz Krzakowski.

Organizatorami uroczystości byli: Zarząd Okręgu Dolnośląskiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Zarząd Oddziału Legnickiego, Zarządy Oddziałów w Kłodzku, Jeleniej Górze, Wałbrzychu i Wrocławiu oraz Dolnośląska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Mikulskiego we Wrocławiu oraz gospodarz – Legnicka Biblioteka Publiczna.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele władz wojewódzkich i samorządowych.

Wśród zaproszonych gości byli przedstawiciele różnych sieci bibliotek: akademickich, pedagogicznych, publicznych, szkolnych i zakładowych.

Święto bibliotekarzy było okazją do uhonorowania najbardziej wyróżniających się odznaczeniami resortowymi, nagrodami i podziękowaniami.

Tytuł Dolnośląskiego Bibliotekarza Roku 2012 przyznano Katarzynie Kujawie z Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu. Laureatka nagrody została nominowana do ogólnopolskiego konkursu „Bibliotekarz Roku”, który po raz trzeci został ogłoszony przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich.

4. Zwiększenie dostępu bibliotekarzy do różnych form kształcenia i doskonalenia zawodowego.

III. Działalność merytoryczna struktur (oddziały i koła oraz sekcje, jeśli są przy oddziałach/okręgach) wg czterech celów strategicznych zawartych w „Strategii SBP na lata 2010-2021”.

1. Zwiększenie wpływu na kształtowanie polityki i praktyki bibliotecznej w Polsce.

Oddział Legnicki:

W roku 2013 Zarząd Oddziału nie był proszony o udzielanie opinii na temat powołanych/odwołanych dyrektorach ani w żadnych tego typu sprawach. Przewodnicząca Koła w Legnicy SBP wchodzi w skład kolegium dyrektora LBP.

Oddział Wałbrzyski:

Zarząd Oddziału poparł postulaty oraz prośbę zarządu Koła w Wałbrzychu skierowaną do Zarządu Okręgu o pisemne wsparcie wałbrzyskich bibliotekarzy w negocjacjach z władzami miasta w sprawie poprawy warunków płacy.

Zarząd Koła w Wałbrzychu zaopiniował kandydaturę Elżbiety Kwiatkowskiej-Wyrwisz na stanowisko pełniącej obowiązki dyrektora w „Bibliotece pod Atlantami”.

Oddział Wrocławski:

W Długołęce koło SBP zorganizowało Otwarte Forum Dyskusyjne na temat funkcjonowania i roli biblioteki w społeczności lokalnej.

Koło SBP UWr rekomenduje Studia Podyplomowe Biblioterapii – ukazał się drukiem „Przegląd Biblioterapeutyczny” R.III, znalazł się w części B wykazu punktowanych czasopism naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

2. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich partnerem instytucji państwowych i samorządowych oraz organizacji pozarządowych w tworzeniu społeczeństwa wiedzy.

Oddział Jeleniogórski:

Koło SBP Lubań:

Organizacja akcji promujących czytelnictwo:

- „Cała Polska Czyta Dzieciom”, „Czytające Przedszkole”, organizowanie zajęć w placówkach przedszkolnych: zajęcia z wykorzystaniem bajki terapeutycznej: nauka poprzez zabawę,
- „Twórcze Spotkania z Książką”, czytanie pacjentom na Oddziale Opiekuńczym w lubańskim szpitalu, zajęcia czytelniczo-plastyczne z dziećmi z oddziałów szpitalnych lubańskiego szpitala,
- Pierwsze spotkania w Klubie Miłośników Książki,
- Zajęcia czytelnicze w Kąciku Książki w Warsztatach Terapii Zajęciowej, zorganizowanie grupy wolontariuszy do czytania książek pacjentom na Oddziale Opiekuńczym w lubańskim szpitalu,
- Promocja czytelni Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Lubaniu – cotygodniowe zajęcia czytelniczo-plastyczne dla dzieci w wieku 4 – 6 lat,
- Bajki terapeutyczne „Polskie drzewa”, „Co wolno, czego nie wolno w kontaktach z przyrodą”, „Wycieczka do lasu”, „Bon ton – czyli jak zachowujemy się w miejscach publicznych”,
- Współpraca z mediami lokalnymi: Telewizja Łużyce, Komsat i dwutygodnik „Ziemia Lubańska”,
- Pomoc osobom starszym, chorym i zniedołężniałym w postaci zanoszenia książek do domów przez pracowników MiPBP w Lubaniu.

Koło SBP Zgorzelec:

Aktywne uczestnictwo w organizacji wydarzeń kulturalnych realizowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Zgorzelcu oraz inne instytucje i stowarzyszenia działające w środowisku lokalnym:

- spotkanie młodzieży szkolnej z psychologiem Hanną Samson oraz warsztaty literackie z Moniką Sawicką pt. „Pisz sercem i rozumem” w ramach programu terapeutycznego „Książka uczy, leczy, pomaga”,
- prezentacja wystawy „Jan Karski. Człowiek Wolności” z MHP w Warszawie - przygotowanej w ramach programu historyczno – edukacyjnego „Widzieliśmy” przedstawiającego historię Polski XX wieku przez pryzmat losów ludzkich,
- X Zaduszki Poetyckie oraz IX konkurs „O Laur Poetycki” poświęcone pamięci Wisławy Szymborskiej - realizowane od 10 lat wydarzenie przypominające ważne postacie ze świata literatury,
- wykład dr. hab. Pawła Łukowa z UW w ramach Święta Starego Miasta „Jakuby”,
- „Narodowe Czytanie Fredry” - głośne czytanie utworów Aleksandra Fredry przez czytelników MBP i mieszkańców miasta.

Oddział Kłodzki:

- Koło Bystrzyckie i Noworudzkie brały udział w przedsięwzięciach „Cała Polska czyta dzieciom”, „Bajkowe spotkania” oraz „Narodowe Czytanie”,
- 23 kwietnia z okazji Światowego Dnia Książki akcja z czerwoną różą. We wszystkich stowarzyszonych bibliotekach publicznych i w Bibliotece Pedagogicznej w Ząbkowicach czytelnicy - tego dnia odwiedzający biblioteki - otrzymali czerwoną różę,
- 7 września włączenie się w prezydencką akcję *Narodowe czytanie Fredry*. Przygotowano przedpołudnie z utworami A. Fredry w bibliotece w Brzeźnicy,
- coroczne spotkanie z pisarzem - 14 listopada - Hubert Klimko-Dobrzaniecki w Ząbkowicach Śląskich. Autro - prozaik, felietonista, absolwent ząbkowickiego ogólniaka; pochodzi z Bielawy; w jego twórczości sporo pejzaży około sowiogórskich,

- 21 listopada przygotowano dwuczęściową uroczystość: jubileusz 50-lecia biblioteki w Przyłęku plus program „Tuwimowski cicer cum caule, czyli groch z kapustą” – z okazji Roku Juliana Tuwima 2013,
- powtórzenie wieczoru TUWIMA w bibliotekach: w Braszowicach - 28 grudnia oraz w Brzeźnicy - 13 grudnia,
- w I półroczu cotygodniowe promowanie wybranej książki w portalu Express Miejski w ramach cyklu „Czytelnia EM”,
- od grudnia podobne działanie w portalu Doba – cykl dwutygodniowy pod nazwą „Zaczytani”
- zorganizowanie warsztatów metodycznych dla członków SBP w zakresie pisania scenariuszy bibliotecznych lekcji z wykorzystaniem baśni. Warsztaty metodyczne poprowadziła pisarka Wioletta Piasecka, uczestniczyły 22 osoby z Bibliotek Publicznych Gminy Kłodzko, Gminy Nowa Ruda, Miasta i Gminy Radków oraz Lewin Kłodzki,
- 1 Powiatowe Dyktando SBP o Złote, Srebrne i Brązowe Pióra Wójta Gminy Kłodzko. Powiatowe Dyktando SBP odbyło się w Kłodzku pod honorowym patronatem Senatora RP Stanisława Jurcewicza. Udział wzięły 66 osoby z województwa dolnośląskiego i śląskiego, w tym laureat trzeciego miejsca z ogólnopolskiego dyktanda 2012, które odbyło się w Katowicach. Najmłodszy uczestnik miał 13 lat, a najstarszy 45,
- Międzygminny Konkurs Poezji Patriotycznej SBP o Listopadowy Liść Adamajtisa w Szalejowie Górnym. Listopad 2013

Oddział Legnicki:

Zarząd Oddziału Legnickiego współpracuje z wieloma organizacjami na terenie miasta Legnicy - Towarzystwem Przyjaciół Nauk, Legnickim Stowarzyszeniem Inicjatyw Obywatelskich. W ramach współpracy kol. B. Morawiec sporządziła bibliografię biblioteczki gromadzonej przez LSIO – ponad 200 pozycji. Przewodnicząca uczestniczy, pełniąc funkcję wiceprzewodniczącej, w pracach Miejskiej Rady działalności Organizacji Pożytku Publicznego (Rada m.in. opiniowała strategię miasta dot. kultury) oraz w konkursach organizowanych przez wydziały Urzędu Miasta w Legnicy na dofinansowanie zadań zleconych organizacjom pożytku publicznego.

Struktury SBP ściśle współpracowały z bibliotekami na swoim terenie, wspomagając je w realizacji zadań statutowych. Funkcjonując w określonym rejonie nawiązywały współpracę z działającymi na ich terenie towarzystwami, stowarzyszeniami, organizacjami i instytucjami. Współpraca realizowana była na różnych płaszczyznach, głównie była to wspólna organizacja imprez czytelniczych i szkoleń. Członkowie SBP, którzy pracują w bibliotekach z ofertą dla osób niepełnosprawnych, współpracowali z organizacjami działającymi na rzecz tej grupy społecznej – Polski Związek Niewidomych, Polskie Towarzystwo Biblioterapeutyczne (Chojnów), Europejskie Centrum Obsługi Głuchych (Legnica).

Większe projekty realizowane były wspólnie z instytucjami kultury działającymi na danym terenie np. z ośrodkami kultury.

Przewodnicząca Oddziału pracuje w powołanej przez prezydenta Miasta Legnicy Miejskiej Radzie działalności Pożytku Publicznego, gdzie pełni funkcję wiceprzewodniczącej Rady.

Zarząd Oddziału w Legnicy zgodnie z preliminarnem dofinansowuje organizowane i prowadzone przez członków SBP imprezy, konkursy, spotkania autorskie.

Koła i biblioteki współpracują z wieloma organizacjami pozarządowymi, m.in. Kołami Gospodyń Wiejskich, Polskim Towarzystwem Biblioterapeutycznym (Chojnów), Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych i Przyjaciół "Nadzieja", Legnickim Stowarzyszeniem Inicjatyw Obywatelskich, Muzeum Regionalnym w Chojnowie, Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Legnicy, Klubami Seniora (Złotyryja), Partnerstwo Kaczawskie (Złotyryja), Towarzystwem Przyjaciół Nauk i in.

Oddział Wrocławski:

Koło SBP w Długołęce współpracowało z samorządem lokalnym, Biurem Rady Gminy i Działem Promocji Urzędu Gminy Długołęka przy realizacji spotkań autorskich, wystaw i większych imprez czytelniczych, które organizowane były w Sali konferencyjnej Urzędu Gminy- zorganizowano

spotkania autorskie z Grzegorzem Miecugowem i Marcinem Mellerem, imprezę czytelniczą dla dzieci *Pociąg do czytania*. Prowadzi współpracę ze szkołami podstawowymi w dziedzinie edukacji czytelniczej i medialnej dla dzieci, natomiast dla gimnazjum i liceum Koło i biblioteka zorganizowały konkurs o życiu i twórczości Juliana Tuwima; koło SBP współpracuje z Towarzystwem Uniwersytetów Ludowych organizując dla słuchaczy kursy komputerowe; realizuje projekt edukacyjny „O finansach w bibliotece” przeznaczony dla osób 50+, którego celem było przekazanie informacji z zakresu bankowości elektronicznej, gospodarowania środkami i planowania wydatków.

Koło SBP z Oleśnicy realizowało przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Kultury i Sportu projekt Noc Kultury – promocja biblioteki, Targi Książki, spotkania autorskie; współpracowało z Towarzystwem Przyjaciół Oleśnicy realizowało projekt „Fotografujemy Oleśnicę” w jej wymiarze przestrzennym, społecznym i kulturowym; koło SBP włącza się do działań z Ochotniczym Hufcem Pracy (dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, ze środowisk zagrożonych trwałym bezrobociem i środowisk dotkniętych ubóstwem strukturalnym –promocja i upowszechnienie czytelnictwa i książki wśród nieczytających, sztuka książki, historia książki, zajęcia komputerowe i internetowe); współpraca z ZHP Hufiec Oleśnicy – pomoc przy organizacji XXII Finału WOŚP (pisanie tekstów, umieszczanie treści na stronach internetowych i portalach społecznościowych); współpraca z Powiatowym Centrum Edukacji Kultury przy organizacji 16 Dolnośląskiego Turnieju Słowa i Literatury Patriotycznej i Religijnej. W Oleśnicy Koło SBP wsparło założenie 3 klubów książki DKK (dla młodzieży, seniorów i rodziców) dzięki temu trwa promocja czytelnictwa, bibliotek jak również integracja międzypokoleniowa .

Koło SBP przy Dolnośląskiej Bibliotece Publicznej wsparło organizację imprezy czytelniczej „Noc z Andersenem”, której inicjatorem był Dział Pracy z Dziećmi DBP oraz Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów KLANZA.

Koło SBP z Milicza współpracowało z Ośrodkiem Kultury przy organizacji VII Festiwalu Pieśni Patriotycznej, Festiwalu Poezji Śpiewanej im. Agnieszki Osieckiej.

3. Integracja środowiska i zwiększenie prestiżu zawodu bibliotekarza.

Oddział Jeleniogórski:

Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich:

Koło SBP Jelenia Góra:

Koło zorganizowało imprezę pod hasłem: „Color jest cool – warsztaty iluminatorów”.

Tydzień Bibliotek:

Koło SBP Lubań:

Zajęcia tematyczne związane z obchodami Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek. Dzieci na zajęciach czytelniczo-plastycznych dowiedziały się o ponad dziewięćdziesięcioletniej historii Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

Koło SBP Zgorzelec:

- Wycieczka edukacyjno – integracyjna bibliotekarzy do Jawora, Złotoryi, Wleńskiego Gródka,

- Rajd rowerowy czytelników i bibliotekarzy Odjazdowy Bibliotekarz do zabytkowego pałacu w Gronowie,
- Spotkanie Dyskusyjnych Klubów Książki – prezentacja pasji i zainteresowań.

Koło SBP Lwówek Śląski:

18 maja 2013r. w Sali Miejskiej w Mirsku odbyła się uroczystość Powiatowego Dnia Bibliotekarza zorganizowana pod patronatem honorowym Starosty Lwóweckiego Józefa Stanisława Mrówki. W programie znalazły się przemówienia okolicznościowe starosty, dyrektora Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej we Lwówku Śląskim, przewodniczącej Zarządu Oddziału SBP w Jeleniej Górze Reginy Firszt oraz zaproszonych gości. Uroczystość była okazją do wręczenia nagród i wyróżnień Starosty Lwóweckiego dla bibliotekarzy powiatu lwóweckiego w uznaniu za wyjątkowe działania bibliotekarzy w pracy z czytelnikiem oraz na rzecz rozwoju środowiska lokalnego.

Oddział Kłodzki:

- Spotkania integracyjne w ramach realizacji projektów „Aktywna Biblioteka” i „Podaj Dalej”,
 - Spotkanie Integracyjne z okazji Dnia Bibliotekarza i Bibliotek członków SBP z Bystrzycy Kłodzkiej, Łądką Zdroju i Międzylesia,
 - Realizacja projektów edukacyjnych Instytutu Pamięi Narodowej skierowanych do bibliotek "Znaki dwa - klasa gra" - program dystrybucji bezpłatnej gry edukacyjnej "Znaj Znak",
 - Obchody Tygodnia Bibliotek oraz Dnia Bibliotekarza - Ogólnopolską akcją Tygodnia Bibliotek realizowano według indywidualnych programów w bibliotekach publicznych
- W partnerstwie lokalnym wspólnie realizowały tydzień bibliotek: Biblioteka Publiczna Gminy Kłodzko, Radków, Ludwikowice Kłodzkie i Lewin Kłodzki,
- Przegląd Twórczości Słowa Pisanego „Tajemnice mojej szuflady”- Przegląd został zorganizowany w Bibliotece Publicznej w Ludwikowicach Kłodzkich w ramach partnerstwa lokalnego Bibliotek Publicznych Gminy Kłodzko, Radkowa, Ludwikowice Kłodzkie i Lewina Kłodzkiego pod patronatem Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce i przy wsparciu finansowym mikrograntu „podaj dalej”. Uczestniczyły 33 osoby,
 - Współpraca z Klubami Seniora w organizowaniu lokalnych imprez związanych z przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu. W ramach partnerstwa lokalnego Bibliotek Publicznych Gminy Kłodzko, Radkowa, Ludwikowice Kłodzkie i Lewina Kłodzkiego zorganizowano lekcję pokazową w ramach kampanii społecznej „Bezpieczny senior” w Klubie Seniora w Krosnowicach. Lekcję pokazową poprowadzili funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Kłodzku,
 - Budowanie współpracy w obszarze partnerstwa lokalnego na rzecz bibliotek „biblioteka jako trzecie miejsce” w społeczności lokalnej Zawiązano partnerstwo pomiędzy Bibliotekami Publicznymi Gminy Kłodzko, Radków, Ludwikowice Kłodzkie i Lewin Kłodzki. Partnerstwa powstały i powstają w sieci bibliotek całego Powiatu Kłodzkiego,
 - 13 maja 2013 - organizacja regionalnego Dnia Bibliotekarza i Bibliotek Oddziału Kłodzkiego SBP w Bibliotece Miasta i Gminy w Ząbkowicach Śl. Gościem honorowym była Lidia Geringer de Oedenberg, kwesor Parlamentu Europejskiego. Udział starostów kłodzkiego (Michał Awizeń) i ząbkowickiego (Roman Fester i Ryszard Nowak), burmistrzowie - Ząbkowic (Marcin Orzeszek) i Barda (Krzysztof Żegański),
 - Wybór Bibliotekarza Roku 2013 na zebraniu 25.11.2013. Nominowani: Agata Iwańska – koło noworudzkie, Katarzyna Dominikowska – koło Ząbkowickie, Elżbieta Smyk – koło Kłodzkiego; Bibliotekarz Roku – Gabriela Naporowska – Rodak – koło Bystrzyckie.

Oddział Legnicki:

Zarząd Oddziału wspiera koła w realizacji działań dotyczących m.in. organizacji imprez integracyjnych, np. wycieczek, wspólnych spektakli teatralnych itp., inicjuje przedsięwzięcia

odbywające się w bibliotekach i kołach. Zgodnie z preliminarzem Zarząd Oddziału dofinansowuje m.in. spotkania integracyjne organizowane przez poszczególne Koła z okazji Dnia Bibliotekarza dla swoich członków oraz dla wszystkich pracowników macierzystych bibliotek.

Zarząd Oddziału w Legnicy wraz z Zarządem Okręgu we Wrocławiu oraz dyrekcjami Dolnośląskiej i Legnickiej Biblioteki Publicznej byli gospodarzami obchodów Dolnośląskiego Dnia Bibliotekarza, które odbyły się 15 maja 2013 r. w Letia Business Centre, w których wzięli udział przedstawiciele władz, dyrektorzy bibliotek, wyróżnieni bibliotekarze oraz bibliotekarze z Dolnego Śląska.

Spotkania Kół mają także charakter spotkań towarzyskich, służą lepszemu poznaniu się członków, są okazją do przekazywania informacji o działalności SBP i macierzystych bibliotek, a także możliwością wymiany myśli i doświadczeń.

Członkowie Kół inicjują i decydują o sposobie obchodów Dnia Bibliotekarza dla swoich członków oraz dla wszystkich pracowników macierzystych bibliotek, m.in.:

- Chojnów – koło zorganizowało wycieczkę Wojślawic, organizowane są spotkania bibliotekarzy z władzami samorządowymi,
- Złotoryja i Świerzawa - spotkanie okolicznościowe bibliotek powiatu z władzami,
- Świerzawa - spotkania z władzami samorządowymi,
- Lubin – bilety na spektakl teatralny „Dzienniki Gombrowicza”,
- Legnica – wycieczka do Czech (Adrspachskie Skały, biblioteka miejska i klasztorna w Broumowie),
- Jawor – plenerowe spotkanie integracyjne, wycieczka do Krakowa,

Szczególnie uroczyście obchodzone są jubileusze pracy zawodowej. W 2013 roku jubileusze obchodziło 8 członków SBP. Przy okazji zebrań pracowniczych (np. Noworocznego – w Legnicy) czy spotkań z władzami z okazji Dnia Bibliotekarza – honorowano jubilatów upominkami i kwiatami (fundowanymi przez Zarząd Oddziału) i okolicznościowymi listami gratulacyjnymi (m.in. Złotoryja, Chocianów, Chojnów, Legnica).

W Kole Chojnów odbywają się tradycyjnie spotkania koła SBP z okazji Dnia Kobiet.

Członkowie kół aktywnie organizowali i uczestniczyli w różnorodnych działaniach promujących książkę i czytelnictwo w swoich bibliotekach, które promowały biblioteki i bibliotekarzy w środowisku. Działania te podejmowane były głównie w czasie Tygodnia Bibliotek oraz w czasie ferii i wakacji. Działania były organizowane w porozumieniu z macierzystymi bibliotekami. Niektóre z tych działań były częściowo lub w całości sfinansowane ze środków Zarządu Oddziału. Zakupione zostały nagrody w konkursach, słodycze – poczęstunek dla uczestników przedsięwzięć, materiały plastyczne itp.

Koła były zobowiązane do informowania uczestników organizowanych przez siebie imprez o organizatorze (sponsorze) – np. na zaproszeniach, plakatach informacyjnych czy w przekazach ustnych.

Zarząd Oddziału dofinansował w 2013 r. m.in.:

- Mikołajkowy czas bajkowy – integracyjne spotkanie międzypokoleniowe – Głogów,
- Urodziny Kubusia Puchatka – Głogów,
- konkurs czytelniczy „Cudowny świat Juliana Tuwima” - Głogów,
- impreza literacko-plastyczna „Nie taki smok straszny - Głogów,
- warsztaty ceramiczne – zorganizowane z Zakładem Poprawczym i Schroniskiem dla Nieletnich – Głogów,
- nagrody w konkursie „Małe jest piękne, duże jest efektowne” – Złotoryja
- spotkanie autorskie ze Zbigniewem Niedźwieckim-Rawiczem – Jawor
- „Już choinka wiruje światłami” konkurs literacko – plastyczny – Głogów,
- zakup teatryku Kamishbai -Złotoryja
- Pasowanie na czytelnika „Chojnów”
- konkurs literacko- plastyczny - „Kotolandia”- Głogów,
- Noc Bibliotek – Głogów,
- spotkania z literaturą regionalną dla studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku – Legnica,
- konkurs recytatorski „Kwiat dla mamy” – Legnica,
- poczęstunek dla uczestników akcji „Lato w bibliotece” – Legnica,
- impreza z okazji Dnia Dziecka – poczęstunek – Lubin,

- Światowy Dzień Pluszowego Misia – Gaworzyce,

W 2013 roku Zarząd Oddziału legnickiego (koło Legnica) złożył wnioski o uhonorowanie swoich członków z okazji Dnia Bibliotekarza i Bibliotek. W dniu 13 maja 2013 r., podczas obchodów Dolnośląskiego Dnia Bibliotekarza w Legnicy, wręczone zostały medale SBP „W dowód uznania” dla Legnickiej Biblioteki Publicznej i kol. Barbary Morawiec.

Przewodnicząca Zarządu Oddziału sporządziła informację do mediów, która ukazała się na stronach www.lca.pl i stronie Urzędu Miasta Legnicy www.legnica.eu i www.e-legnickie.pl oraz na portalu www.sbp.pl.

Oddział Wałbrzyski:

Zarząd Oddziału wspierał wszystkie inicjatywy spotkań edukacyjnych i integracyjnych bibliotekarzy oraz uczestniczył w organizacji lokalnych obchodów Dnia Bibliotekarza.

Zarządy kół były organizatorami się w uroczystych obchodów Dnia Bibliotekarza, Tygodnia Bibliotek, jubileuszy pracy zawodowej bibliotekarzy oraz przygotowywały wnioski o nagrody dla wyróżniających się bibliotekarzy.

Oddział Wrocławski:

Koło SBP BNSW w ramach działań na rzecz integracji środowiska zorganizowało Turniej Gry w Kręglu.

Koło SBP przy MBP w ramach współpracy, wymiany doświadczeń i integracji bibliotekarzy zorganizowało dla członków i sympatyków SBP wycieczkę do Książnicy Karkonoskiej. Członkowie SBP w ramach akcji rozszerzali wiedzę o swoim mieście, uczestniczyli w wycieczce na Cmentarz Żydowski z przewodnikiem miejskim.

Z okazji XVI Dni Siechnic Koło SBP wsparło akcję „2013 Rokiem Juliana Tuwima” poprzez zorganizowanie łącznie z Bibliotekami w Groblicach i Radwanicach warsztatów twórczych, podczas których dzieci zapoznały się z twórczością J. Tuwima, wykazały się talentem plastycznym.; akcję „Z palmą w rękę” – gdzie uczestniczyły dzieci w warsztatach literacko-plastycznych na podstawie tomu wierszy J. Twardowskiego *Dziecięcym Piórem* oraz *Festiwal 4 Żywiółów* – impreza pod patronatem Lokalnej Grupy Działania Lider A4- Biblioteki prezentują Tuwima – gdzie w akcji uczestniczyły Biblioteki Publiczne z Kobierzyc, Żurawiny i Kątów Wrocławskich. Biblioteka w Świętej Katarzynie otrzymała wsparcie koła SBP przy organizacji Nocy Biblioteki – imprezy dla dzieci i młodzieży promującej działania biblioteki na rzecz środowiska lokalnego. *Nie szufladzie* to kolejna akcja Koła z Siechnic, której celem było dotarcie do osób piszących wiersze.

Koła SBP należące do Wrocławskiego Oddziału zorganizowały dla swoich członków i emerytów spotkania integracyjne w formie pikniku oraz spotkanie noworoczne.

Obchody Tygodnia Bibliotek, gdzie w większości kół byli zaangażowani członkowie SBP w przygotowaniach imprez promujących bibliotekę i Stowarzyszenie. W 2013 roku hasłem Tygodnia Bibliotek było: "Biblioteka przestrzenią dla kreatywnych". Z dwóch kandydatek na Bibliotekarza Roku z Oddziału Wrocławskiego, została nominowana Katarzyna Kujawa z Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu. Nagrody Prezydenta Wrocławia otrzymało 7 osób: 5 z nich jest pracownikami Miejskiej Biblioteki Publicznej, jedna osoba z Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej i jedna z Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

4. Zwiększenie dostępu bibliotekarzy do różnych form kształcenia i doskonalenia zawodowego.

Oddział Jeleniogórski:

Koło SBP Lubań:

11 grudnia 2013 r. odbyła się konferencja bibliotekarzy powiatu lubańskiego. Głównie poruszane były tematy merytoryczne, związane z obsługą programu Aleph. Zdecydowano, że takie spotkania odbywać się będą raz na kwartał. Daje to duże szanse na powiększenie Koła SBP w Lubaniu. Od października 2013 roku raz w miesiącu w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Lubaniu odbywają się zebrania pracowników biblioteki w celu wymiany pomysłów na zwiększenie czytelnictwa i promocji książki, poruszane są też problemy z jakimi borykają się bibliotekarze w swojej codziennej pracy.

Koło SBP Lwówek Śląski:

Wykład prof. Marii Piłtupczak- Majerowicz pt.: „Proweniencja na drukach polskich po 1945 roku w kolekcjach prywatnych i księgozbiorach bibliotek publicznych” dla bibliotekarzy różnych typów bibliotek powiatu lwóweckiego.

Koło SBP Zgorzelec:

W okresie sprawozdawczym członkowie Koła uczestniczyli w działaniach mających na celu:

- promocję biblioteki,
- podnoszenie prestiżu zawodowego bibliotekarza,
- integrację środowiska zawodowego,
- rozwój i upowszechnianie czytelnictwa.

Realizacja celów następowała przez zaangażowanie w szereg wydarzeń kulturalnych skierowanych do środowiska lokalnego.

Oddział Legnicki:

W 2013 r. Zarząd Oddziału w Legnicy nie zorganizował żadnego szkolenia czy kursu dla swoich członków, ale członkowie uczestniczyli w wielu formach doskonalenia, kursach i szkoleniach w macierzystych (np. koło w Jaworze - warsztaty umiejętności szybkiego czytania, Chojnów i Legnica – Obsługa czytelnika trudnego), w bibliotekach powiatowych czy DBP.

Przesyłane są do wszystkich kół informacje o nowościach wydawniczych SBP oraz zachęty do korzystania z portalu www.sbp.pl, na którym zamieszczanych jest wiele potrzebnych bibliotekarzom informacji.

Zarząd Oddziału w swoim preliminarzu przewiduje środki na dofinansowanie uczestnictwa (lub zwrotu kosztów przejazdu) członków w szkoleniach, kursach (200 zł na koło w roku), które członkowie sami sobie mogą wybrać, Zarząd Oddziału dofinansował udział w VII Konferencji Bibliotek DZB w Polkowicach dla koleżanki ze Złotoryi.

Członkowie SBP uczestniczyli w wielu kursach, warsztatach i szkoleniach organizowanych przez biblioteki macierzyste, biblioteki wyższego szczebla, przez organizacje i instytucje, urzędy miast i gmin itp., m.in.:

- „Ibuki w Dolnośląskim Zasobie Bibliotecznym”,
- „Kontakty z mediami”,
- „Warsztaty umiejętności szybkiego czytania”,
- cyklu szkoleń organizowanych przez władze samorządowe pt. „Strategia rozwoju Gminy Miejskiej Chojnów”,

- szkolenie dla członków rad działalności pożytku publicznego dot. oceny wniosków o dofinansowania z jst.

Oddział Wałbrzyski:

Koło w Wałbrzychu przygotowało szkolenia nt. „Rola biblioteki w edukacji informacyjnej”, „Prawo autorskie w pracy bibliotekarza”, „Ujednolicony tekst ustawy o bibliotekach”, „Kodeks etyki bibliotekarza i pracownika informacji naukowej”. Koło w Dzierżoniowie zorganizowało konferencję „Przyroda w literaturze” połączoną z Rajdem Bibliotekarzy Niemcza-Wojślawice.

Oddział Wrocławski:

Członkini Koła SBP z Oleśnicy uczestniczyła w szkoleniach zorganizowanych przez SBP w Warszawie dotyczących „Badania stopnia zadowolenia klientów bibliotek” i „Statystyki w bibliotece”.

Koło Nauczycieli Bibliotekarzy wspólnie z Zarządem Oddziału i Dolnośląską Biblioteką Pedagogiczną po raz kolejny zorganizowało konferencję z cyklu „Szkolne Centra Multimedialne”. Tematyka konferencji poświęcona była nowej roli bibliotek pedagogicznych: biblioteka jako centrum wspomagania. Zarząd współfinansował konferencję.

Koło SBP z Długołęki zorganizowało szkolenie dla bibliotekarzy GBP w Długołęce „E-booki w bibliotece” oraz „Nowe technologie w pracy z czytelnikiem”.

Udział członka SBP Powiatowej Miejskiej Biblioteki w Oleśnicy w imprezie promującej literaturę i młodych bibliotekarzy - BRUNO SCHULTZ FESTIWAL.

Koło SBP przy MBP Wrocław zorganizowało szkolenie dla bibliotekarzy pod hasłem „Asertywność w bibliotece” z autorką książki o tym tytule- Lidią Nowak.

Zorganizowanie wyjazdu studyjnego do Iwkowej członków SBP z Siechnicy.

Koło SBP Uniwersytetu Wrocławskiego wykazało aktywność w zakresie szkoleń: szkolenie zagraniczne – wyjazdy treningowe w ramach unijnego programu Erasmus, szkolenie w ramach LLP-Erasmus Biblioteka Główna Akademii Medycznej w Alexandroupolis, Grecja; szkolenia krajowe - współpraca oraz spotkanie szkoleniowo-informacyjne w Archiwum Teatru Polskiego we Wrocławiu; wizyta szkoleniowo-informacyjna w Bibliotece Śląskiej. Systematyczne szkolenia z baz danych i narzędzi informacyjno-wyszukiwawczych organizowane przez Bibliotekę Uniwersytecką we Wrocławiu (Mendeley, ScenceDirect, SUMMON, ProQUEST), wizyta informacyjno-szkoleniowa w Bibliotece Śląskiej. Udział członka SBP w VII Bałtyckiej Konferencji w Gdańsku „Zarządzane i Organizacja Bibliotek” pod hasłem „Sfera kultury, sfera nauki – współczesny obraz biblioteki”, gdzie uczestnik wygłosił referat pt.: „Biblioteczny Eros – Terra incognito”.

Koło SBP DBP zorganizowało wyjście dla członków i bibliotekarzy SBP do Muzeum Narodowego na wystawę pt. „Od Cranacha do Picassa. Kolekcja Santander”.

IV. Uwagi i komentarze.

Opracowano na podstawie informacji z oddziałów:
Przewodnicząca
Okręgu Dolnośląskiego

Joanna Golczyk